

J. R.

**Z amerykańskiego orzecznictwa o
adwokaturze : [recenzja artykułu E.
Schwaba opublikowanego w
"Washington Law Review", 1962, nr
2]**

Palestra 6/11(59), 81

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z amerykańskiego orzecznictwa o adwokaturze

Czy niepoczytalność umysłowa może stanowić skuteczną obronę w postępowaniu dyscyplinarnym przeciwko adwokatowi? Sąd waszyngtoński odpowiedział pozytywnie na to pytanie, rozstrzygając sprawę Shermana (1961 r.). Stanowisko to omawia na łamach kwartalnika „Washington Law Review” (Nr 2 z 1962 r.) E. Schwaab. W sprawie powyższej sąd waszyngtoński ustalił następujące zasady:

- A. Niepoczytalność umysłowa stanowi skuteczny zarzut zwalniający adwokata od odpowiedzialności dyscyplinarnej za niewłaściwe zachowanie się, jeżeli:
 - 1) zachowanie to było rezultatem zaburzeń umysłowych i 2) stan umysłowy, który wywołał takie zachowanie się, został całkowicie uleczony, tak że istnieje małe (lub nie ma wcale) prawdopodobieństwo jego powtórzenia się. Ciężar dowodu tych wszystkich okoliczności spoczywa na pociągniętym do odpowiedzialności adwokacie.
- B. Jeżeli adwokat jest w stanie przeprowadzić dowód co do swej niepoczytalności umysłowej w czasie zachowania się będącego przedmiotem postępowania, ale nie może udowodnić powrotu do zdrowia w zakresie wskazanym wyżej w pkt A., sąd zaś ma powody, aby przypuszczać, że wyzdrowienie to jest możliwe — to adwokat powinien być zawieszony w prawach wykonywania zawodu do czasu, kiedy będzie mógł udowodnić swój powrót do całkowitego zdrowia; w przeciwnym razie powinien on być usunięty z palestry.

Orzeczenie w sprawie Shermana — jak podkreśla autor komentarza — jest pierwszym kazusem waszyngtońskim, jasno uznającym niepoczytalność umysłową za możliwy i skuteczny zarzut biorący w obronę takie zachowanie się, które w innym wypadku byłoby dyscyplinarnie karane. Autor podkreśla jednak, że sądy niektórych innych stanów, a zwłaszcza Illinois i Louisiana, zajęły stanowisko odmienne stwierdzając, że niepoczytalność umysłowa nie zwalnia adwokata od odpowiedzialności, choćby nawet był on w stanie udowodnić całkowite swe wyzdrowienie. Stanowisko zajęte przez sąd waszyngtoński jest jednak — zdaniem autora — zgodne z celami postępowania dyscyplinarnego. Sąd ten podnosił stale, że celem takiego postępowania jest nie ukaranie, lecz raczej ochrona społeczeństwa i utrzymanie wysokiego zawodowego i etycznego poziomu adwokatury. Wydalenie z grona adwokatury adwokata, którego niewłaściwe zachowanie się było rezultatem zaburzeń umysłowych i który został całkowicie z tego wyleczony, nie może być prawidłowo uzasadnione względami na dobro społeczne. Możliwość powstania ponownej szkody społecznej są w takim wypadku tak niewielkie w porównaniu z dolegliwością wyrządzoną adwokatowi, że jego wydalenie byłoby dla niego tylko kara. Jeżeli adwokat nie jest w stanie udowodnić w danej chwili swego całkowitego wyleczenia, którego prawdopodobieństwo jest znaczne — zawieszenie go w prawach wykonywania zawodu w pełni uczyni zadość celom postępowania dyscyplinarnego. Zawieszenie to chroni społeczeństwo w okresie procesu leczenia, a jednocześnie zaoszczędza adwokatowi piętna wydalenia z palestry, czyli — w tych okolicznościach — zbyt ciężkiej kary.